

8 MART DÜNYA KADINLAR GÜNÜ kutlu olsun

BURSA SAATI'NDEN

Merhaba

Bursa Saati olarak, sizlere en doğru, güvenilir ve hızlı haberleri sunmak için yola çıktık. Şehrimizdeki gelişmeleri, ulusal ve uluslararası haberleri tarafsız bir şekilde aktarmak, Bursa'nın nabzını tutarak şehrimize değer katmak en büyük amacımız.

İlk sayımızı 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'ne özel olarak çıkarıyoruz. Bu anlamlı günde, tüm kadınların gücünü, emeğini ve katkılarını kutluyor, eşitlik ve haklar için verdikleri mücadeleye olan desteğimizi yineleyerek, kadınların her alanda daha güçlü bir şekilde var olmasını diliyoruz.

Yeni bir yolculuğa başlarken, bizlere güvenerek takip ettiğiniz için teşekkür ederiz. Haberlerimizle Bursa'nın her anını sizlere en iyi şekilde ulaştırmayı hedefliyoruz. Yorumlarınız, önerileriniz ve desteğiniz bizim için çok kıymetli. **Hep birlikte büyüyoruz, daha güçlü bir Bursa Saati yaratacağız.**

Bizimle kalın, gelişmeleri kaçırmayın!

Bursa Saati Ekibi

"Bir toplum cinslerden yalnız birinin yüzyılımızın gerektirdiklerini elde etmesiyle yetinirse, o toplum yarı yarıya zayıflamış olur. Bizim toplumumuzun uğradığı başarısızlıkların sebebi kadınlarımıza karşı ihmal ve kusurun sonucudur."

Gazi M. Kemal

"8 Mart Dünya Kadınlar Günü yine pek çok kutlamaya, kadın haklarının konuşulmasına, kadınlara uygulanan mobing ve şiddetlere, kadının toplumdaki yeri ve önemine yönelik konuşmalar, büyük büyük laflara ev sahipliği yapacak."

AYSIN KOMİTGAN'ın yazısı >> 2'de

"Devlet memurunun tapusu olmaz"

İhsan Sabri Çağlayangil...

Acaba bugün kaç kişi anımsıyor bu ismi? Cumhuriyet döneminin en önemli siyaset adamlarından...

İstanbul Hukuk Fakültesi'ni bitirdikten sonra emniyet mensubu olarak başladığı meslek yaşamına, valilik, 7 yıl dışişleri bakanlığı, Cumhuriyet Senatosu başkanlığı, 12 Eylül darbesi sırasında cumhurbaşkanlığı vekaleti sığdırıyor.

YÜKSEL BAYSAL'ın yazısı >> 4'de

kadınlara ilham veren

8 kitap ve 8 film

Sayfa 7'de

Türkiye'de, Avrupa'da ve Orta Doğu'da Kadın Olmak

SEMA AYGIN

Sayfa 7'de

RÖPORTAJLAR

2, 3, 5 ve 7. Sayfalarda

Sena Kaleli

Canan Taşer

Cansu Güler

Ayşe Erbulak

BURSA'NIN ZAMANSIZ KADINLARI

Bursa'da doğmuş ya da Bursa'dan yolu geçmiş, Bursa'ya katkı sağlamış, iz bırakmış, döneminde ilkleri başarmış ve tarihe adını altın harflerle yazdırmış Bursa'nın Zamansız Kadınları'nı sizler için derledik.

ELİF BAYRIK

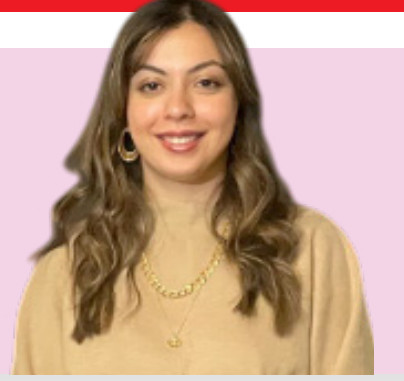
Sayfa 6'da

“Atatürk’e borçlarımız var”

CHP PARTİ MECLİS ÜYESİ

Canan Taşer:

SEMA AYGÜN
Bursa Saati Özel

Bursa doğumlu ve aslen Diyarbakırlı olan 24 yaşındaki Canan Taşer, Süleyman Demirel Üniversitesi hukuk bölümünden mezundur. Siyasi hayatına 2019 yılında Bursa'da Cumhuriyet Halk Partisi'ne üye olarak başlayan Taşer, Bursa'nın Osmangazi ilçesinde gençlik kollarında aktif bir şekilde rol aldıktan sonra Osmangazi Ana Kademe İlçe Yönetimi'ne seçilmiştir. Ardından 37. Cumhuriyet Halk Partisi Olağan Kurultayı'nda Bursa Kurultay Delegesi olarak Türkiye'deki en genç kurultay delegesi olmuştur. Üniversite eğitimi almak için geldiği Isparta'da İl Gençlik Kolları Sekreteri olmuştur. 16. Olağan Gençlik Kolları Kurultayı'nda aday olan Gençosman Killik'in listesinde yer alarak Merkez Yürütme Kurulu'na seçilmiş ve en genç Gençlik Kolları Genel Başkan Yardımcısı olmuştur. Cumhuriyet Halk Partisi 38. Olağan Kurultayı'nda kurultay delegesi olmuştur ve Parti Meclisi Üyeliği'ne seçilerek yine en genç Parti Meclisi Üyesi olmuştur.

Bursa Saati: 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü kutlu olsun. Bu günün için ne ifade ediyor?

Canan Taşer: Öncelikle Kadınlar Günü gazetesi gibi anlamlı bir projeye yer almak benim için çok özel. Tüm ekibe teşekkür ederim. Keşke bir gün değil her gün kadınların günü gibi yaşanabilse. 8 Mart Dünya Kadınlar Günü benim için mücadeleyi büyütmeye, umudu örgütleme ve kaybettiğimiz tüm kardeşlerimizi de anma ve saygı duyma günüdür.

Bursa Saati: Türkiye'de kadın olmanın zorlukları nelerdir?

Canan Taşer: Günlük yaşamda, iş hayatında, siyasette ve okul hayatında sürekli kadınlara karşı bir mobbing ve yükselen bir kadının önünü kesme girişimleri ile karşı karşıya kalıyoruz. Sadece bizim partimizde olan bir durum değil Türkiye'de şu anda tüm partilerde yükselen bir kadın varsa erkekler tehlike olarak görüyor. Genç bir kadın olarak siyasetin bu kadar merkezinde olmam bazı erkekleri rahatsız edebiliyor. Onun yanı sıra iş hayatında ve günlük hayatın koşuşturmacasında zaman zaman geç saatlerde evimize dönmek zorunda kalabiliyoruz ve maalesef kendimizi güvende hissetmediğimiz için de sürekli arkamıza bakarak yürümeye çalışıp, telefonlarımıza uygulamalar indirerek kendimize güvenli bir alan yaratmaya çalışıyoruz.

Bursa Saati: Kadına şiddetin önlenmesi için neler yapılabilir?

Canan Taşer: Biz Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında ilk 24 saat içerisinde İstanbul Sözleşmesi'ne tekrardan geri dönmeyi vadediyoruz. İstanbul Sözleşmesi hem kadına hem de aile içi şiddete, çocuk istismarına, çocuğa yönelik şiddete, zorla ve erken yaşta evlendirmeye mücadeleyi temsil ediyor. Aslında tüm insanların temel hakkı olan yaşam hakkı için can simidi olan İstanbul Sözleşmesi'ne bir an önce geri dönmeli. Sözleşmeyle bağlantılı olarak, 6284 Sayılı Kanun uygulanmalı. Maalesef ki genel seçimlerden sonra özellikle HÜDA-PAR'ın Meclis'e

girmesi ile birlikte 6284 ve Medeni Kanun bir hedef haline gelmiş durumda. Bunları korumamız, etkin ve bütüncül bir şekilde uygulamamız gerekiyor diye düşünüyoruz.

Bursa Saati: Sence ülkemizde çocuk gelinlerin bitme ihtimali var mı?

Canan Taşer: Sorunun temeli bilinçlendirilmeyle ve eğitim sistemi ile alakalı. Avrupadaki bir ülkenin 20 sene yaşayacağı gelişmeleri biz genel seçimlerden yerel seçimlere kadar olan 10 aylık bir zaman dilimi içerisinde yaşıyoruz. Ülkemizde bu kadar rehberlik öğretmeni atanmayı beklerken liselere manevi danışman atanması, ÇEDES gibi projelerle sınıflara tabut getirilmesi laiklik karşıtı eğitim sistemini oluşturma çabasıdır. Çocukların zihnini de maalesef ki bu şekilde boyuyorlar. Tabii ki sadece eğitimle olabilecek bir bilinçlenme değil. Bitmez diyemeyiz fakat toplumu tekrardan Cumhuriyet'in kodlarına geri çevirebilmek için en başta ailelerin bilinçlenmesiyle toplumun bilinçlenmesi ve dönüşmesi gerekiyor.

Bursa Saati: Güçlü kadını nasıl tanımlarsın?

Canan Taşer: Kendi ayakları üzerinde özgürce durabilen, ekonomik özgürlüğünü kazanmış veya bunu kazanabilmek için uğraşan ve çabalayan, haklarını bilen ve bunu savunan kadın olarak tanımlarım.

Bursa Saati: Rol modelin kimdir?

Canan Taşer: Rol model olarak demeyelim de, Cumhuriyetimizin kurucusu olan Atatürk'e borçlarımız var. Bir Türk kadını olarak Atatürk ve Cumhuriyet'in çizdiği ilkeler doğrultusunda güçlü bir kadın olarak ilerlemek isterim.

Bursa Saati: Yapamazsın dedikleri neleri yaptın?

Canan Taşer: Öncelikle en başta üniversite okurken siyaset yapamazsın, burası bildiğin gibi kolay bir yer değil, dediler. Ben siyaset hayatıma Bursa'da başladım ama okumak için gittiğim Isparta'da da devam ettim. Isparta'dan çıkıp Genel Merkez'de

bir görev alamazsın dediler. Aldıktan sonra 5-6 ay devam edersin, bu kurtlar sofrasında seni yerler dediler, onu da başardım. Bizim Parti Meclisi 60 kişiden oluşuyor ve tabii ki İstanbul, Ankara ve İzmir gibi büyükşehirlerin bir üstünlüğü oluyor. Isparta gibi küçük şehirlerde birden fazla kişinin seçilmesi imkansız dediler. Onu da başardım ve Parti Meclisi'ne girdim. Çünkü ben kafama anahtar listede olmasam bile aday olmayı koymuştum. Diyarbakırlı olduğum için Güneydoğu Anadolu bölgesiyle olan ilişkiye ve örgütlerle olan ilişkiye inaniyordum ve başardım. Okulunu bitiremezsin diyorlardı 1 sene gecikmeli de olsa bitirdim.

Bursa Saati: Kendinden hiç ödün verdin mi?

Canan Taşer: Belki zaman zaman ufak tefek şeyler olsa da spesifik olarak hatırladım bir şey yok. Aslında kendinden ödün vermeden de bir şeyler başarılabilir. Ben de gençlere, kadınlara bunu göstermek istiyorum. Günümüzde hiç kimse apolitik değil. Çünkü dışarı çıktığımızda, otobüse bindiğimizde bastığımız kartta ne kadar ödeyeceğimiz bile politika ile alakalı.

çekemezler, kadınlar birbirini yer dururlar gibi bir anlayış lanse ediliyor. Bizim bunu değiştirmemiz gerekiyor. Bu ülkede hepimize yetecek kadar koltuk var, makam var. Hepimiz farklı alanlarda birbirimize destek olabiliriz. Siz gazetecileri bizim desteklememiz gerekiyor. Bizim siyasette sizden destek almamız gerekiyor. Ben bu sebeple siyasete bazen çekişmeler olsa da kurdudur kısmına inanmıyorum. Çünkü hiç tanımadığımız bir kadının başına bir şey gelse, tüm kadınlar cansiparane şekilde mücadele veririz. O yüzden bize dayatılmaya çalışılan kurdudur kısmına inanmıyorum ve kadın kadının yurdudur diyorum.

Bursa Saati: Kadınlara siyasetteki yeri hakkında ne düşünüyorsunuz?

Canan Taşer: Şu anda yeteri kadar temsil edilmediğimizi üzümlük söylemek isterim. Bakanlar Kurulu, Cumhurbaşkan Yardımcısı ve 17 bakan olmak üzere 18 kişiden oluşuyor. 18 kişilik Bakanlar Kurulu'ndan sadece bir kadın bakan var, o da Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı. Yani kadına denmek istiyor ki; sen sadece aileden anlarsın, ekonomiden anlamazsın, kültür ve turizmde anlamazsın, sağlıktan, eğitimden anlamazsın, senin alanın sadece aileden anlarsın. Bizde de hala çok eksiklerimizin olduğunu düşünmek ile birlikte bir gölge kabine sistemimiz var. 18 kişilik gölge kabinenin eşit temsil olmak üzere 9'u kadın 9'u erkek. Genel başkanımızla seçimden sonra yaptığımız ilk toplantıda ilk önce gölge kabine sistemini getireceğinin sözünü verdi. Siyasette kadınların temsiliyetini artırmak için kadın belediye başkanı sayımız 10'dan 36'ya çıktı. Tüm siyasi partilerin içinde en fazla kadın belediye başkanı olan parti Cumhuriyet Halk Partisi'dir. 6150 kadın belediye meclis üyemiz bulunuyor. Bizim tüzüğümüzde yazan %33'lük bir cinsiyet kotamız bulunuyor. Bizim partimiz cinsiyet kotasını uyguluyor ama kadınları listenin en son sıralarına yerleştiriyor. Bizde bunun önüne geçebilmek için genel başkanımızın er 3 kişiden biri kadın olmalı gibi bir pencere sistemi getirdik. Ama hala istediğimiz noktada değiliz. Bunun için de geçtiğimiz Tüzük Kurultayı'nda %33 olarak uygulanan cinsiyet kotamızı, önümüzdeki ilk 3 kurultayda %50'ye çıkartarak parti içindeki tüm seçimlerde eşit temsili sağlamış olacağız. Tüm siyasi partilerin de bu şekilde eşit temsili uygulamaları en büyük temennimiz. Son olarak bizim iktidarımızda Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'ndan ayrı Kadın ve Eşitlik Bakanlığı kurma hedefimiz var.

Bursa Saati: Genç kızlara ve kadınlara mutlu olabilmeleri için verebileceğin tavsiyeler neler?

Canan Taşer: Kadınlara bence kendini geliştirdiği sürece mutlu olurlar. Bu her alanda, siyaset olabilir, sanat olabilir, basın yayın olabilir ama artık hiçbir şeyden çekinmemeliyiz. Çünkü hem ülke olarak hem dünya olarak çok zor günlerden geçiyoruz. Özellikle genç kadınlar olarak hepimiz bence çok daha cesur olmalıyız. Kadınlar, ister ev hanımı olsun, ister bir fabrikada çalışan olsun, isterse binlerce kişiye istihdam sağlayan biri olsun tüm kadınlar emekçidir. Kadınlar hayatın her alanında var olmalı. Hangi alanda nasıl var olmak istiyorsa öyle bir alan açılmalı. Ama bence kadınlar evde de olsa fabrikada da olsa iş kadını da olsa her alanda kendini geliştirmeli. İçindeki gücü keşfetmeli ve kendinde o cesareti görmeli. Zaten bunları başardıktan sonra mutlu olur.

8 SORU & 8 CEVAP

Kadınlar mı daha mutlu erkekler mi?

- Erkekler.

Kendinizi güvende hissediyor musunuz?

- Hayır.

Hayatınızdaki en özel kadın kim?

- Annem.

Sizce kadın, ateş mi su mu?

- Kimi zaman ateş, kimi zaman su.

Yeni bir yetenekle uyanabilecek olsaydınız bu ne olsun isterdiniz?

- Resim çizmek.

Bir arkadaşlıkta en çok neye değer verirsiniz?

- Güven.

Zamanda yolculuk yapabiliyseniz, geçmişe mi gitmek isterdiniz geleceğe mi?

- Geçmişe.

Dünyadaki bir durumu ortadan kaldırılsaydınız, yoksulluğu mu kaldırmak isterdiniz, eşitsizliği mi?

- Yoksulluğu.

Gündem hep kadın...

Sadece bizim ülkemizde mi?

Değil.

Tüm dünyada kadın gündemin ilk maddesi hep.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü yine pek çok kutlamaya, kadın haklarının konuşulmasına, kadınlara uygulanan mobbing ve şiddetlere, kadının toplumdaki yeri ve önemine yönelik konuşmalar, büyük büyük laflara ev sahipliği yapacak.

Yıllardır sürekli kadın hakları, kadının iş hayatındaki yeri, anneliği, kadın kimliği her şekilde tartışmaya açık bizim ülkemizde.

Giyimi, kuşamı, makyajı, saçının rengi, modeli, mücevherleri hep göz önündedir.

Başarısı, eğitimi, kariyeri, hayata bakışı, okuduğu kitap sayısı, yaşamın neresinde ne kadar var olduğu, neler yapabileceği hep ikinci, üçüncü plandadır.

Oysaki..

Hayatını ailesine ve kariyerine adanmış yüzlerce kadın var ülkemizde.

Erkek egemen toplumumuzda kadına hep erkeğin arkasında onu başarıya taşıma görevi veriliyor.

Çok az sayıda erkek eşinin ya da partnerinin başarısının gölgesinde kalmayı, onu desteklemeyi seçebiliyor.

Unutulan şu ki, hangi alanda olursa olsun kadın tüm engellere rağmen yenik düşmez.

Sokaklarda çöp toplayan kadınlar, sırtına yüklediği bebeği ile tarlada çapa sallayan anne, holding başkanlığı yapan eğitilmiş kadın, memuru,

KADIN KADININ YURDU MU?

işçisi, düşünürü, bilim insanı olan tüm kadınların ortak noktasıdır CESARET...

Geçmişten geleceğe tüm kadınlarımız yıllar içinde var olma mücadelesi verirken hep gelecek nesil kadınlarını daha söz sahibi yapmanın derdinde olmuşlar.

İş hayatı ve siyasi yaşama baktığımızda kadınlar daha enerjik ve pratik.

Çünkü.

Kadınlar aynı anda birkaç işi yapma becerisine sahiptirler yapısal olarak.

Üzücü olan bu yüzyılda bile hala kadın haklarının savunulması bence.

Feministlik değil ama niye erkeklerin haklarını tartışmıyoruz?

Masada konu hep kadın.

Dünya ülkeleri arasında ilk sıralarda seçme ve seçilme haklarını elde etmiş Türk kadını hala sokaklarda, konferans salonlarında haklarının verilmesi kavgası veriyor.

Eteğinin boyu, attığı kahkahası, sürdüğü rujun rengi ve erkeği nasıl tahrir ettiği ithamlarından öteye geçilemiyor.

İş hayatında kariyerinin zirvesine çıkmış hem cinslerimize yapılan iltifatlar bile başarısı için değil, güzelliği, şıklığı üzerindedir.

Kadın güzeldir, şıktır, başarılıdır, fedakardır, cesaretlidir.

Bütünsel bakılabildiğinde ve kabul edildiğinde kadın hakları savunuculuğu azalacak ya da son bulacaktır.

Burada tek suçlu erkeler değil elbette.

Kadın kadının yurdu olmayı başardığında her şey değişecek, inanıyorum.

Kadın kadına 8 Mart Dünya Kadınlar günü kutlanacak, çiçekler, hediyeler verilecek, büyük büyük laflarla kadınların toplumdaki mücadelesi anlatılacak, bolca alkış ve övgüler yağacak...

Sonra?

Sonrasında 9 Mart ve her şey kaldığı yerden aynı şekilde devam edecek.

Kadınlar evde ve işteki büyük mücadelesine hiç dün olmamış gibi adım atacak.

Olsun.

Kadın güçlüdür, cesurdur, başarılı.

CESARETİMİZ en büyük madalyonumuzdur.

AYŞİN KOMİTGAN

“kadınlarda bir kanıtlanma zorunluluğu var”

CHP 24. DÖNEM BURSA MİLLETVEKİLİ

Sena Kaleli:

SEMA AYGÜN
Bursa Saati Özel

1956 yılında Bursa'da doğan Sena Kaleli, ilk, orta ve lise öğrenimini burada tamamladıktan sonra İsviçre'de bir yıl süreyle İngilizce ve Almanca dil eğitimi aldı. 1980 yılında, Uludağ Üniversitesi İİBF İşletme Bölümünden mezun olduktan sonra Norveç'te bir tekstil firmasında, muhasebe, üretim ve satış alanlarında 3 ay süreyle staj yaptı. 1980-1983 yılları arasında Kamil Koç Otobüsleri A.Ş. bünyesinde halkla ilişkiler, turizm, operatörlük, rehberlik, otobüs kontrolörlüğü görevlerini üstlendi. 1984-1990 yılları arasında Halkla İlişkiler Müdürlüğü görevini yaparken, satınalma ve host yönetimi görevlerinin sorumluluğunu da aldı. 1990-1993 yılları arasında Genel Müdür Yardımcılığı, 1993-1995 yılları arasında Genel Müdür Vekilliği görevlerinin ardından 1995 yılında Genel Müdürlüğe atandı, bu görevini 2002 yılına kadar sürdürdü. 2002-2008 yılları arasında İcra Kurulu Başkanı olarak görev yaptı.

BOY-KOOP Yönetim Kurulu Başkanlığı döneminde Bursa Şehirlerarası Otobüs Terminalinin yapımı ve işletiminde aktif görev alan Kaleli, GESİAD (Onur), BUSİAD, BOY-KOOP (Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı), BURTAB, BURSAV, SİVİLİYAT (Yönetim Kurulu Başkanı), MEMEDER-Meme Sağlığı Derneği (Yönetim Kurulu Başkanı), TOBB-Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (Kadın Girişimciler Kurulu Üyesi), Türkiye'de İtalyan Ticaret Odası ve Bursa Ticaret ve Sanayi Odası (Meclis) üyeliği vardır. Aynı zamanda AIESEC Alumnisi'dir.

2009 yılında gerçekleşen Yerel Seçimler'de CHP'nin Bursa Büyükşehir Belediye Başkan adayı olmuştur. Kaleli, seçim sonrasında topluma hizmet amaçlı olarak kurduğu Bursa İçin Ortak Düşünce ve Toplumsal Katılım Derneği Yönetim Kurulu Başkanlığını sürdürmektedir. Ayrıca Kaleli, 24. Dönem Bursa Milletvekili'dir.

Bursa Saati: Kadınlar Günü'nüz kutlu olsun. 8 Mart sizin için ne ifade ediyor?

Sena Kaleli: 8 Mart Dünya Kadınlar Günü benim için kadın olma bilincini hatırlatan, sömürüye karşı sarf ettikleri emeklerinin karşılığını almaya çalışan, geri planda kalan kadınların hak arayışdır. Günümüzde tarlalarda, fabrikalarda çalışan kadınlar hak arama konusunda daha da ön plana çıkıyor. Kadın kuruluşları ve topluluklarının desteğiyle ödüller kazanan kadınlar daha da cesaretleniyor. Kadınlar çalışma haklarını koruyabilmek ve eşit haklar için her şeyi göze aldılar ve 8 Mart Dünya Kadınlar Günü, Clara Zetkin sayesinde bizim de hayatımıza girmiş oldu. Kadınlar aslında çoğu zaman erkeklerin geri planında kaldı. Einstein'ın eşi bile Einstein kadar deha bir kadınsa eşinin geri planında, destekçisi konumunda kalmış. Buna benzer Tolstoy'un eşi, Tolstoy'un arşivcisi, editörü ve en büyük destekçisi imiş. Fakat kadınlar en az eşleri kadar deha olsalar da sadece destekçi rolüyle tanındılar. Tarihte ne kadar böyle bilirse de biz özellikle böyle günlerde onları saymayı, anmayı unutmayacağız.

Bursa Saati: Türkiye'de kadın olmanın zorlukları sizce nelerdir?

Sena Kaleli: Cevabıma Eleanor Roosevelt'in "Kendi içinde yenilene kadar, hiçbir insan yenilmemiştir" sözüyle başlamak isterim. Kadınlar kendi içinde yenilmezlerse, erkekler karşı da yenilmiyorlar. Fakat kadınlar başarılı oldukça da maalesef ki erkekler her ne kadar eşlerinin iyi yerlere gelmesini iste de kadınlarla yarışıyorlar. Ben erkeklerin çoğunlukta olduğu bir sektörde hosteslik, temizlik, muhasebecilik yaptım halkla ilişkiler becerilerine sahip olduğum için yükseldim ve zaman içerisinde bu işi yapabileceğimi erkeklerle ispatlamak durumunda kaldım. Yani yetersizliği kanıtlanana kadar her erkek ehli sayılıyor, ama kadınlarda ehliliğini kanıtladıktan sonra ehli sayılıyorlar. Yani kadınlarda bir kanıtlanma zorunluluğu var. Geçenlerde gittiğim bir doktor, dışarıda kar yağdığı için sizin yanınızda erkek yoksa arabayla gidemezsiniz demişti. Ben otobüscüyüm siz kime gidemezsiniz diyorsunuz desem de maalesef ki yüksek eğitimler alıp okuyan erkeklerin dahi

bilinçaltında böyle bir yerleşik algı olduğunu gördüm.

Bursa Saati: Kadına şiddetin önlenilmesi için sizce ne yapılmalı?

Sena Kaleli: Türkiye'de eril zihniyet daha fazla. Bu nedenle erkek çocuğunun olması için kadınların sürekli doğum yapmaya zorlanması sıklıkla rastlanan bir durum. Türkiye'de bireyler doğdukları andan itibaren, toplumsal cinsiyet rollerine bölünüyor. Kız çocuğuna annesine yardım etmek, ütü yapmak, bulaşık yıkamak, yemek yapmak gibi ev işleri öğretilirken, erkek çocuklarının daha ağam, paşam yetiştirilmesi sonucunda da erkeklerde sahiplenme duygusu daha fazla gelişiyor. Bu evin sahibi benim, bu evin patronu benim, o zaman her şeyi yapabilme hakkına sahibim duygusu gelişiyor. Bunun devamında gelen şiddet ise hastalıklı bir zihniyet. Kendisinden ayrılmak isteyen kadına "Ya benimsin ya kara toprağın" dercesine öldürmeye varan şiddet sağlıklı bir zihniyet olamaz.

Bursa Saati: Ülkemizde çocuk gelinlerin bitme ihtimali var mı?

Sena Kaleli: Çok zor. Çünkü hala bir takım imkansızlıkları öldürmeye çalışıyorlar. 9 yaşındaki bir kız çocuğunun evlendirilmesinin dini gerekçelerle doğru olduğunun fetvasını verebiliyorlar ve bunlar yasturulmuyorlar. Tarikatları, İstanbul Sözleşmesi'nin iptal edilmesini, küçücük çocukların tecavüze uğramasını ve tecavüzçüsüyle evlendirilmesini yasalastırmayı normal hale getirirseniz bu bitmez. Yasalar çıkmadığı ve ağır cezalar gelmediği sürece ne şiddet biter, ne kadın cinayetleri biter, ne taciz, tecavüz biter, ne de çocuk gelinler biter. Tabi bu da sadece Türkiye'nin değil tüm dünyanın sorunu.

Bursa Saati: Kadın kadının kurdu mudur, yurdu mudur?

Sena Kaleli: Bazen kurdu, bazen yurdu. Arada çıkar ilişkisi yoksa kadınlar birbiriyle gayet güzel anlaşabilir. Özellikle yardıma ihtiyaç duydukları anda, tacize, şiddete karşı kesinlikle yurdu. Ama örneğin; aynı erkek için savaşan kadınlar haliyle birbirinin kurdu olur.

Bursa Saati: Güçlü kadını nasıl tanımlarsınız?

Sena Kaleli: Var olmayı başarabilmek için kendinde yenik düşmeyen kadın olarak tanımlarım. Bir kadın kendi ile hesaplaşıyorsa, kendini sorgulayabiliyorsa, kendini geliştirebilmek için mücadele veriyorsa ve kendine özeleştiriyorsa o kadın güçlü kadındır.

Bursa Saati: Sihirli bir değneğiniz olsaydı, bugün kadınlar için ne yapardınız?

Sena Kaleli: Haklarını arayabilmeleri, cesaretlenmeleri ve güçlenmeleri için çaba gösterirdim. Korkan kadınlarla cesaret olurdum.

Bursa Saati: Kadınların siyasetteki yeri hakkında ne düşünüyorsunuz?

Sena Kaleli: Ben Seçerim Derneği'nde çalıştığım zamanlarda 2500 kadın arasında 31 ili kapsayan bir anket yapmıştık. Sonuçlara göre, her 5 kişiden 4'ü kadınların siyasette daha fazla yer alması gerektiğini düşünüyor. Her 4 kişiden 3'ü de cinsiyet kotası veya kadın kotası istiyor. Cumhuriyet Halk Partisi'nin 2012'deki kurultayında biz cinsiyet kotasını %33 yaptık. Bize yarın öbür gün erkekler azalır kadınlar çoğalır o yüzden kadın kotası değil, cinsiyet kotası koyalım dediler. Fakat bir sonraki seçimlerde cinsiyet kotası erkeklerin lehine kullanıldı. Tabi bu olaylar benim hoşuma gitmeyen durumlardı. Siyasette eril zihniyete ayak uydurursanız varırsınız, kendi fikirlerinizi söylerseniz, eleştirirseniz yoksunuz. Tabi benim bulunduğum parti, bu konuda en özgür olan, herkesin rahatlıkla eleştirilebilir bulabileceği parti. Fakat yine de kadın olduğunuzda işler daha da zorlaşıyor. Baktığımızda 3-4 dönem milletvekilliği yapan çok az kadın olmasına rağmen erkeklerin 6-7 dönem bile vekillik yaptığını görebiliyoruz. Tabi bunun doğrusu arkadan gelenlerin de önünü açmak için kadın erkek farketmez en fazla 3 dönem yapılmasıdır.

Bursa Saati: Son olarak genç kızlara ve kadınlara mutlu olabilmeleri için verebileceğiniz tavsiyeleriniz nelerdir?

Sena Kaleli: Hiçbir şeyden korkmasınlar, her alanda var olmak için mücadele etsinler. Herkesin amacı üniversite okumak olmasın. Çok iyi bir tırnak tasarımcısı, kuaför, terzi olsunlar. Ama her zaman en iyisi olmaya çalışsınlar.

8 SORU & 8 CEVAP

Kadınlara mı daha mutlu erkekler mi?

- Kadınlar.

Kendinizi güvende hissediyor musunuz?

- Hiç.

Hayatımızdaki en özel kadın kim?

- Betül Mardinli.

Sizce kadın, ateş mi su mu?

- İkisi de.

Yeni bir yetenekle uyanabilecek olsaydınız bu ne olsun isterdiniz?

- Şarkı söylemek isterdim.

Bir arkadaşlıkta en çok neye değer verirsiniz?

- Anlaşılacak.

Zamanda yolculuk yapabiliyorsanız, geçmişe mi gitmek isterdiniz geleceğe mi?

- Geçmişe.

Dünyadaki bir durumu ortadan kaldırılabilseniz, yoksulluğu mu kaldırmak isterdiniz, eşitsizliği mi?

- Eşitsizlik.

Konuşma başlığında kullandığım insan uygarlığının temel gücü yerine Ana gücü kavramındaki anayı özellikle seçtim. Çünkü anne bize önemi hatırlatır. Tamamen bu nedenle biz varlığımızı ve aidiyetimizi üzerine kurduğumuz değerlerin başlıca en önemli kelimelerine anadil, anayurt, anakara, anapara, tabiat ana, toprak ana gibi kavramlar kullanırız. Kız Neşesi adını verdiğimiz kavramı benden önce kullanmış olanlar mutlaka vardır. Çünkü insan uygarlığında şimdiye dek söylenmemiş bir kavram kaldığını sanmıyorum. Bu yüzden bizim ilk duyduğumuzu sandığımız ne kadar yeni olursa olsun hiçbir şeyin yoktan var olmadığını hemen her şeyin aslında destanlardan, efsanelerden, ninni, türkü, roman, sinema ya da internette, yani insan uygarlığının ortak birikiminden akarak bize miras kaldığını tekrar hatırlamamız gerekiyor. Çünkü sandığımızın aksine geçmişte en az bizim kadar incelikli insanlarımızda var olduğunu unutmamalıyız.

KIZ NEŞESİ NEDİR?

Bu bana çok sık soruluyor. Kız neşesi aslında hepimizin çok iyi bildiği, varlığını tanıttığımız en karanlık ve umutlu zamanlarda kadının ışığını görünce yüzümüzün aydınlandığı, dertlere deva, açlara aş, hastalara şifa, evin, ocağın, hayatın

devamlılığını ve bereketini sağlayan enerji kaynağının adıdır. İnsanlığın her çağında yaşanmış olan savaşlar, yıkımlar, salgın hastalıklar, yangın ve afetlerden sonra ortaya çıkan, yokluk, kıtlık, acı, açlık, hastalık ve felaketlerde ateşi yakan, etrafına çocuklarla, yaşlıları toplayan, gerekirse taş kaynatıp sıcak çorbaymış gibi içiren, otlardan lapa yapıp yaraları saran, ninni hikaye türkü ve şarkılarıyla ruhları iyileştiren, hep kadınlardır. Kadınlar en zor kuşaklarda bile hayatı yeniden daima kurma ve yeni kuşaklara sürdürülebilir kılma gücüne sahiptir. Ve bu güçlerinin adı kız neşesidir. Kadınlar bu güçlerinin daha çocukken farkına varırlar, kız çocuklarını küçük şeylere sevinmeleri, cıvı cıvı cıvıdamaları, doğadaki tüm renklerle renklenmeleri, bir tek ritimle dansa koşmaları, bir kaç çiçekle başlarına taç, iki kirazla kulaklarına küpe yapabilmeye yetenekleri, üç tanesi bir araya gelince hiç sıklımadan saatlerce eğlenip kıkırdamaları ve aynı anda birkaç işi rahatlıkla yapabilmeleri, bütün bunlara hem yetip hemde artan enerjilerini keşfederler. Küçücük kızlar bunu keşfederler. Bunun adı kız neşesidir.

PEKİ BU HEP BÖYLE MİYDİ?

Bunun için tabii tarihe göz atmak gerekiyor. İnsan uygarlığının köklerini arştırmak için başvurduğumuz tarihçilerin babası Herodotos çıkıyor karşımıza.

İnsan Uygarlığının Ana Gücü

Kız neşesi kelimesi ile gündeme gelen ve Cumhuriyetin 75 Başarılı Kadını'ndan biri olarak seçilen ünlü Türk yazar Buket Uzuner'in Tedx konuşması bir çok kadına ilham olmakta. Buket Uzuner'in Tedx konuşması şu şekilde;

EBRU KOMİTGAN ÇAKICI

Bir başka tarih babası yunanlı Plutarkos çıkıyor önümüze. Bu arada insan uygarlığının tarihini anlatan bütün tarihçiler erkek. Bu yüzden insanlık tarihinde, tarihçilerin anası olmadığı gibi anlatılan tarihte de kadının adı yok. Çok ender olarak tarihte adı geçen kadınlar Dünya saraylarında yaşıyorlarsa, entrikacı düzembaz, yılan, zehirli, eğer sokakta yaşıyorlarsa da fahişe, kaltak, yaşlı kaltak, kahpe, ateş başındalarsa cadı, büyücü, gibi sıfatlar kullanılıyor. Birde dördüncü kategori var bunlar da bakire ana, kutsal ana ya da azizeler, olarak anılıyor tarihte. Acaba hiç mi iyi, zeki, üretken kadın yoktu. Çocukluktan beri duydukları kaşık düşmanı, eksik etek kuyruğunu sallamasa dünyadaki bütün kötülükler bitecek, dırdırcı, dedikoducu, gibi deyimlerin ve atasözlerinin arasında sıkışıp kalıyoruz. Oysa insan uygarlığını erkekler tek başına kurmadılar, kuramazlardı.

“YAŞASIN KIZ NEŞESİ”

Her yaştaki kadınlara bir çift sözüm var. Kız neşesini ister kabul edin, ister etmeyin, fakat sizin o her koşulda hayatı devam ettiren neşenizi, gücünüzü, kırmak, yok etmek isteyen kişiler, ister babanız, ister ağabeyiniz, sevgiliniz, kocanız veya oğlunuz olsun, sakın buna izin vermeyin. Hayatta herkes ve herşey geçicidir. Bir gün sizi herkes terk edebilir, sevdiğiniz gözçebilir ve yalnız

birakabilirsiniz. Kız neşesini koruduğunuz sürece hayatta kalacağınızı unutmayın. Hayatı yeniden kurabilirsiniz, kız neşenizden vazgeçmezsiniz. O size ninelerinizden armağan. Kız neşesi, kızlığınızın, yeğenlerinizin, kız çocuklarınızın, size emanetidir. Sizde onlara taşıyacaksınız. O sizin can ocağınız, yaşam ateşiniz, sakın vazgeçmeyin kahkahanızdan, sevicinizden, coşkunuzdan, onun sayesinde daima çözüm yolu açacak kapılar bulacağız. Şimdi de her yaştaki erkekler bir sözüm var. Sizler anneniz başta olmak üzere sevdiğiniz kadınların, kız arkadaşlarınızın, sevgililerinizin ve karılarınızın ve en çokta kızlarınızın, neşesini kırmayın. Kadın gülüşüne düşman olan her şeyden kaçın, uzaklaşın, çünkü kadının neşesine düşmanlık, uğursuzluk getirir. İnsanlık bir bütündür. Kadın ve erkek yan yana uygarlığı, neşeyi, mutluluğu, yaratmıştır yaratacağıdır. Önce kendi neşenize ve ocağınızın sönmemesi için kadın ya da erkek, kız neşesine sahip çıkalm. Çünkü kız neşesi bereket ve şifadır. İhtiyacımız olan mutlaka bir arada yan yana yeniden yaşamı kurmamız. Yaşasın kız neşesi.

“Devlet memurunun tapusu olmaz”

**YÜKSEL
BAYSAL**

İhsan Sabri Çağlayangil...

Acaba bugün kaç kişi anımsıyor bu ismi? Cumhuriyet döneminin en önemli siyaset adamlarından...

İstanbul Hukuk Fakültesi'ni bitirdikten sonra emniyet mensubu olarak başladığı meslek yaşamına, valilik, 7 yıl dışişleri bakanlığı, Cumhuriyet Senatosu başkanlığı, 12 Eylül darbesi sırasında cumhurbaşkanlığı vekaleti sığdırıyor.

***

Dersim hareketi sonrasında infaz biriminde yer alan, bundan dolayı çok tartışılan İhsan Sabri Çağlayangil, çeşitli ilçelerde kaymakamlık yaptıktan sonra vali oldu. 1954 yılında Bursa'ya atandı, 1960 ihtilali ile tutuklandı, Yassıada'da yargılandı, 6 sonra serbest bırakıldı.

İhtilalden sonra kurulan Adalet Partisi'nde Bursa milletvekili seçildi, Çalışma Bakanı oldu.

12 Eylül'den sonra Demirel ile birlikte Zincirbozanda gözetim altında kaldı. Doğru Yol Partisi'nin kurucuları arasında yer aldı.

1990 yılında siyaseti bıraktı, 1993 yılında yaşamını yitirdi.

***

1988 yılında Bursa'da gazeteciliğe başladığımda efsane gibi anılıyordu Çağlayangil...

Bir kez tanıştık, Kültürpark içinde kurulan kitap fuarında...

O yaşında (1908 doğumlu) kitap almaya, kitaplarla ilgilenmeye gelmişti.

Çapkın bir siyasetçi olarak biliniyordu. Kapalıçarşı yangını sırasında Uludağ'da bulunması eleştiri konusu olmuştu.

Tanıştığımızda yanımda bulunan genç bir gazeteci arkadaşşıma, “Ne güzel kızsın” demesini unutmamam.

Horoz ölü, gözü çöplükte kalır misali!

***

Ancak büyük bir devlet adamıydı İhsan Sabri Çağlayangil.

Türk siyasetine damga vuran Çağlayangil, Bursa'nın gidışatında kritik rol oynamış biridir.

Teleferik onun döneminde ihale edilmiş, açılışı 1960 sonrasında sarkmıştır.

Keza bugün de ayakta olan Ahmet Vefik Paşa Tiyatrosu, Demokrat Parti döneminde yapılmış, pek çok itiraza rağmen dönemin Cumhurbaşkanı Celal Bayar'ın desteğiyle bitirilebilmiştir.

***

Adnan Menderes'in hoşlanmadığı-istemediği bir vali olmasına karşın Bursa Umurbey doğumlu Cumhurbaşkanı Celal Bayar'ın desteğiyle valilik makamından alınamamıştır.

***

Farkındayım biraz uzattım ama 1939 doğumlu kızı Fatoş Çağlayangil'e sözü getirebilmek için bu girişi yapmak zorundaydım.

Birkaç yıl önce bir ortak dostumuzdan bilgi aldım, Fatoş Çağlayangil Yalova'da yaşıyor diye...

Kalktım Yalova'ya gittim (Teşekkürler Fatoş Öztürk/ Miray Ercan), efsane bakanın kızıyla söyleşi yaptım.

Girişte bana, “Uzun yıllardan bu yana ilk kez bir Bursalı kapımı çalıyor” dedi.

SANAYİ BÖLGESİNİN KURULUŞUNU BABAM YAPTI

Gelelim soru yanıt bölümüne:

Aile kökeniniz hakkında bilgi verir misiniz?

“Babam benim Çerkez. Kafkas kökenliyiz. Adige'yiz.

Doğum tarihimiz kaçtır efendim?

“1939 Kasım. Kasım ayında yani Atatürk'ten öldükten bir yıl sonra. Atatürk döneminde emniyet müdürlüğü yapmış birisi babam. Babam Atatürk'ün özel koruma müdürüyümüş.

İşte o Kürt olayları o zaman yapılmış. Dersim olayı babam koruma müdürüyken olmuş. Atatürk tarafından görevlendirilmiş, gönderilmiş. Atatürk gidecekmış, gitmeden, 'Git, oraları bir düzenle ki ben oradan rahat geçebileyim' demiş.”

Ama o zaman askerlerimizi şehit etmişlerdir değil mi?

“Evet. Otuz küsur askerimizi de şehit etmişler köprüde. Kadınların kabahati, kadınlar yüzünden olmuş.”

Nasıl?

“Yani tam hatırlamıyorum, kız tarafı hangisi, erkek tarafı hangisi? İşte evlenmek istemişler. Müsaade edilmemiş. Öyle bir mesele. Okul öğretmen kabul etmiyorlar, vergi vermiyorlar. Tabii. Ama olayın kıvılcımı belki başka bir kız erkek meselesiydi. Dünyada bütün büyük savaşların kıvılcımları öyle başlar. Öyle Dersim'le ilgili şey var.”

Zehir gaz attı Türk ordusu iddiası var. O dönem zehirli gaz yoktu diyor tarihçiler. Hangisi doğru?

“Yok öyle bir şey. Yalandı. Öyle olsa babam da zehirlenirdi. Bunlar hepsi uydurma, saçma şeyler.”

Bu konuları konuşur muydunuz ailede?

“Hayır. Babam hiç sevmezdi çok duygusal, çok konuşmayı. Babam esasında çok duygusal, çok yumuşak bir insandı. Yani hiç ona uymayacak şeyler bunlar.

Babam emirleri uygulamaya konusunda mecburdu. Memur çünkü devlet memuru. O zamanlar devlette şimdiki gibi böyle bir kişinin dediği değil, kanun hükmü uygulanıyordu. Mahkeme kararı almadan infaz edilmiş iddiaları var. Öyle bir şey yok.”

Bursa Valiliği döneminde biraz anlatır mısınız? O dönemin Bursa'sını, babanızı...

“Şimdi babam yapı olarak gelişmeyi seven bir insan. Mesela Bursa'daki dağ yolunu babam yaptırdı. Yani şu anda Uludağ'a giden yolu babam yaptırdı. Mesela (İbrahim-Hayri Yazıcı'nın babası Mehmet Yazıcı) Yazıcıların babasına bir köprü ihalesini vermişti. O Yazıcıların babası Rize'nin bir köyünden kalkmış gelmiş Bursa'ya. Hiçbir şeyi olmayan ama o ihalelerle kuvvet aldı. Severdi babam Yazıcıları.”

Evet Mehmet Yazıcı değil mi? Babanız çok şeye imza attı. Sadece Uludağ yolu değil. Mesela Bursa'da ana tiyatrosu var. Tiyatroyu yaptı. Teleferiği yaptı. İşte onlar biraz ayrıntısı var mı sizde?

“Sanayi bölgesinin kuruluşunu ve planını Avrupalıdan bir plançı getirerek yaptırdı. Fon şirketi vardı.

Onunla anlaştığı teleferiği yaptırdı. Yani hepsini bunların devlete fazla yük olmadan yaptırdı. Babamın Bursa'da imza attığı çok şey vardır. Ama maalesef Bursa'da bir tek Çağlayangil adı yok. Bir yere verilmemiş. Bu konuda çok üzgünüm gerçekten. Ahmet Vefik Paşa Tiyatrosu'nu yaparken mesela ‘Ya şimdi tiyatro yapma zamanı mı?’ diye Demokrat Parti itiraz ediyor.”

O dönemin itirazlarını hatırlıyor musunuz siz de?

“Hatırlamıyorum, sonra anlattılar. Ben liseye lise birinci sınıftaydım o zamanlar. Yani evde konuşmalar yapılmazdı.”

Hangi lise mezununuz?

“Bursa Kız Lisesi mezunuyum.”

Eğitim nasıldı? O zaman hocalarınızla aranız nasıldı?

“Bir tane şey vardı Fatoş (Öztürk) hatırlar. Sıfırca meşhur Ali Çakır hoca vardı.”

Size torpil geçmiyorlar mıydı valinin kızı diye?

“Talebeleri cezalandırmak için evvela beni cezalandırırdı hocalar ki örnek olsun diye.”

Peki biraz daha Bursa'dan bahsedebilir misiniz 54-60 arası? Yassıada tutuklaması var. Onu hatırlıyor musunuz?

“Ben o zamanlar Almanya'da eczacılık eğitimi için bulunuyordum. Babamın tutuklanması zamanında. Ama Menderes tutuklandığında ‘Bir yere telefon edebilir miyim?’ demiş. Müsaade etmişler. O da babamı ‘Gel beni kurtar’ diye aramış. Çünkü babam çok güçlüydü. Menderes'i Eskişehir'de tutukladılar, oradan babamı aradı.”

Nur içinde yatsın. Onun sayesinde yaptık bu evi.”

Babamız şair yönü de var. Hiç onunla ilgili ilgilendiniz mi?

“Bir elinde sigara, bir elinde binlik şişe;

Erkeklik bu mu kızım? Erkeksen ayakta işe” şiirini kime yazmıştı?

“O da çok meşhur olmuştu. Uludağ'da bir küçük bir kahve gibi bir yer vardı oraya sürekli giderdik, kalırdık. Orada gazetecinin birine söyledim. Orada bir kızcağız konuşuyordu. Ona söyledi onu.

O kadar. Yani hiç şiiri yok babamın. Babam Türkiye'de Türkçeyi iyi konuşan en birinci kişiydi. Türkçeyi en iyi kullanan kişiydi. Meclis'te babam konuşacağı zaman Meclis tamamen dolardı. Meclis konuşmaları var ama kim bilir nerededir? Babam çok lisan bilirdi. Mesela Şah, Tahran'da meclis açılışında babamı çağırılmıştı. Orada babam Farsça sunum yaptı. Kocamla birlikte bir gece evvel çalıştım. Meclis'te Farsça sunum yaptım. Babam Rusça da biliyordu.”

Fransızca, İngilizce zaten biliyor muydunuz?

“Fransız okulunda okuduğu için biliyordu. İngilizce kendi merakı.”

Mesela siz siyasetle hiç ilgilendiniz mi?

“Ben Doğru Yol Partisi kurulduğunda Beşiktaş

ilçesinin muhasebecisiydim. Ama ilk Doğru Yol Partisi kurulduğunda üçüncü üyeyimdir. İstanbul'da merkezdeydim. Ama sonra ilçeye geçtim. Çünkü evim Beşiktaş'taydı. Çalışıyordum.”

Ama mesela Adalet Partisi'nde görev almadınız değil mi?

“Hayır hayır.”

Peki. Adalet Partisi'ne dönelim biraz. Babanız Dışişleri Bakanlığı yaptı. Sonra cumhurbaşkanı vekiliydi. 12 Eylül'ü anlattı mı size?

“12 Eylül 1980 darbesi. Kenan Evren yönetime el koydu. Biz burada Yalova'daydık. Babam eşimle birlikte Ankara'daydı. Ankara'daki evimizde kalıyorlardı. Gelmişler orada babam almışlar götürmüşler. Ben yoktum. Aldılar. Ankara'da bir harp okuluna götürmüşler.”

12 Eylül'de değil mi?

12 Eylül'de İstanbul'a havaalanına geliyor. Zincirbozan da misafir edileceksiniz diyorlar. Ben çalışıyordum İstanbul'da ilaç sendikasında uzman eczacıydım. O zaman babamı benim getirdiler. Ben işten paldır küldür geldim eve. Bilmiyordum babamın geleceğini. Ondan sonra ertesi sabah da gelip alıp götürdüler.”

Yalova'ya yerleşmeniz özel bir nedeni var mı?

“Babam Bursa'da valiyken buraları Atatürk bir kişiye vermiş. Hediye etmiş. Burada Yürüyen Köşk var. O Yürüyen Köşk'ten sahile kadar o adamcağıza hediye etmiş. O da buraları parselleyip satmak istemiş. Bursa'ya geliyor. Diyorlar ki, ‘Valinin hanımı alırsa herkes alır.’

Adam da koşa koşa anneme geliyor. Ondan sonra annem diyor ki, ‘Ben kocama sormadan yapamam’ diyor. Babama soruyorlar. Babam da ‘Devlet memurunun tapusu olmaz hanım’ diyor. Şu anlayışa bakın. Annem boynunu büküyor gidiyor. Geliyorlar diyorlar ki, ‘Kızının adına yapalım.’ O da diyor ki ‘O olabilir.’

İlk önce Mudanya'da 500 dönümlük bir şeyler benim adıma alıyorlar. Ben o sırada Almanya'da okuyorum. Hiçbir şeyden haberim yok. Ama banka hesabı var. Oraya ufak tefek harçlıklarımı biriktirip yatırdım. Bir 300 lira mı ne bir para varmış. Bana dediler ki vekalet gibi şey çıkar. Bana da ‘Baban duymasın sakın’ diye tembuh ettiler.

Burayı da 50 liraya aldılar. Ve babam tutuklandığı zaman ona sormuşlar. ‘Yok efendim. Benim hiçbir yerde bir şeyim yok’ demiş. Ama önüne koymuşlar ‘Senin de tapun bu. Senin kızının orada arsası var’ diye. O zamanlar epey sıkıntı yaşadık Ailede.”

Kızdı mı babanız?

“Çok kızdı. Çok darıldı bizlere. Güven çok mühim ailede. Çok üzüldü. Ama işte böyle bir evimiz oldu sonunda. Yoksa o da olmayacaktı. Nur içinde yatsın. Onun sayesinde yaptık bu evi.”

**EBRU KOMİTGAN
ÇAKICI**

Bugün, yine dünyanın her yerinde kadınlar aynı dilek ve aynı hayallerde...

Baharın gelişini müjdeleyen mart ayı, içinde en güzel gün olan 8 Mart'ı taşıyor.

Kadınlar bu özel günü kutlamak, direnmek, seslerini duyurmak ve var olmak için sokaklara inip var gücüyle biz buradayız diyor.

Bazılarımız sessiz çığlıklarıyla evlerinden sesleniyor. Ama hepsi bir şekilde direnmiyor, Pes etmiyor, vazgeçmiyorlar...

Her şeye rağmen hayata sıkı sıkı tutunuyor, güçlerini ortaya koyuyorlar!

Ben bugün kadınları ezilen hor görülen, ikinci sınıf insan muamelesi gören varlıklar olarak anlatmak istemiyorum.

Büyük direnişle yıllar öncesinde kazanılan zaferle anlatmak istiyorum.

Kadınları her bulunduğu yere yuva olduğu, ışık saçtığı, bütün güzellikleriyle hayatın içinde her şeye rağmen tüm gücüyle ayakta duran, pes etmeyen meziyetleriyle anlatmak istiyorum.

8 Mart

Bizler anneyiz, öğretmeniz doktoruz, aşçıyız, BİZLER HER ŞEYİZ...

Tüm merhametimiz vicdanımız, başarılarımız ve zekamızla hayatın içinde en güzeliz.

BİZ SİHİRİZ!

Yıllar öncesinden beri cephedeyiz, okuldayız hastanelerdeyiz, her yerdeyiz!

Biz yine dünyanın her yerinde TEK yürek TEK dilekteyiz...

Ve bu dileklerin gerçek olması için var gücümüzle mücadele ediyoruz.

Ve inanıyorum ki bir gün dünyayı kurtarıp gökyüzünü daha mavi hale getireceğiz.

Kadın cinayetleri, çocuk gelinler, zorbalıklar daha saymadığım yüzlerce bize karşı duran kötülükler son bulacak.

İşte o zaman dünya yaşanır hale gelecek...

Bugün ve o güne kadar her gün ‘8 MART DÜNYA KADINLAR GÜNÜ’MÜZ kutlu olsun!

Çünkü; bunu hak eden gerçek bir direniş hikayesi bizimkisi...

“kadın kadının yurdudur”

Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu Bursa Sorumlusu

Cansu Güler:

MAHMUT VURAL
Bursa Saati Özel

Aslen Ardahanlı olan 24 yaşındaki Cansu Güler, Kocaeli Üniversitesi gazetecilik bölümünden mezundur. Gazetecilik kariyerine bağımsız bir gazeteci olarak adım atan Güler, kadın hakları, toplumsal adalet ve güncel siyaset konularına yoğunlaşmış aynı zamanda Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu'nun Bursa sorumlusu olarak aktif mücadele vermektedir. Kadın mücadelesine olan ilgisi, 2020 yılında Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu'na üye olmasıyla başladı. İlk olarak Kocaeli Kadın Meclisi'nde yer aldı ve üniversite eğitiminin ardından memleketi Bursa'ya dönerek çalışmalarına burada devam etti. Kadın cinayetleri ve şüpheli kadın ölümleri konusunda farkındalık yaratmayı ve bu alanda hukuki ve toplumsal mücadele yürütmeyi amaçlayan Güler, platform bünyesinde önemli çalışmalara imza atmıştır.

Bursa Saati: Kadınlar Günün kutlu olsun. 8 Mart Kadınlar Günü sizin için neyi ifade ediyor?

Cansu Güler: Aslında bir direniş ve mücadele günü. Haklarımız için ses çıkarmamız gereken, örgütlü bir mücadele ile sürdürmemiz gereken bir süreç olduğunu düşünüyorum. Çünkü birçok insan 8 Mart'ın, bir tekstil fabrikasında başladıkları grevde çıkan yangında hayatını kaybeden kadınları anmak için ortaya çıktığını biliyor. Bugün belki benzer olaylar yaşamıyoruz fakat daha da büyük sorunlarla karşı karşıyayız. Şu anda kadınların yaşam hakkı tartışılıyor. O yüzden ses çıkarmak için çok anlamlı bir gün olduğunu düşünüyorum.

Bursa Saati: Türkiye'de kadın olmanın zorlukları sizce nelerdir?

Cansu Güler: Türkiye'de kadın olmanın zorluğu doğar doğmaz başlayan toplumsal cinsiyet rolleri ve eşitsizliğinden dolayı daha yetişkin yaşlara gelmeden

çocukken maruz kalınan kalıplardır. Tabii bu her iki cinsiyet için de geçerli ama biz kadınlar olarak bunun sancılarını tüm hayatımız boyunca çekiyoruz. Çünkü biz baskı gördüğümüzde kendi içimizde halletmeye çalışırken, erkekler baskı gördüğünde şiddete yöneliyorlar. Bu yüzden Türkiye'de kadın olmak çok zor.

Bursa Saati: Kadına şiddetin önlenmesi için sizce ne yapılmalı?

Cansu Güler: Öncelikle, yasaların, İstanbul Sözleşmesi'nin, 6284'ün uygulanması gerekiyor. Tabii ki sadece kadınların değil çocuklarında korunmaya ihtiyacı var. Toplum tarafından bize dayatılan roller nedeniyle hayatımız boyunca bir kalıbın içinde yaşıyoruz. Her şey eğitimle başlıyor. Bu sebeple çocuklara en başta toplumsal cinsiyet eşitliği öğretilmeli. Çünkü ağaç yaşken eğilir. Ama günümüzde kadınların öldürülmesini ve şiddetin önlenmesi için yasaların caydırıcı olduğu, kimsenin takım elbise giydiği için ya da hakime hanım ya da bey dediği için indirimi almadığı bir sistemin uygulanması gerektiğini düşünüyorum.

Bursa Saati: Ülkemizde çocuk gelinlerin bitme ihtimali var mı?

Cansu Güler: Ben bu ihtimalin olmasını canı gönülden isterim. Çok mide bulandırıcı bir durum maalesef. Çocukların zorla kendinden yaşça büyük insanlarla, özellikle Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu bölgelerinde farklı farklı nedenlerle evlendirilmesi çok ürkütücü. Ama tabii ki bitmesi için içinde hala bir umut var.

Bursa Saati: Kadın kadının kurdu mudur, yurdu mudur?

Cansu Güler: Kadın kadının yurdudur. Bireysel olarak hencinslerimiz ile bazen problemler yaşayabiliriz ama ben kadın dayanışmasına çok fazla şahit oldum. Sırf aynı mücadeleyi verdiğimiz için, aynı

Bursa Saati: Sizin rol modeliniz kim?

Cansu Güler: Benim rol modelim ablam. Ablam dünyanın en harika kadını benim için. Çocukluğumdan itibaren bana hem annelik hem ablalık yaptı. Hayat görüşü, çocukken benimle ilgileniş biçimi, düşünce biçimi, benim gözümde tamamen kusursuz ve muazzam. Her koşulda hangi evrende olursam olayım onu severdim.

Bursa Saati: Yapamazsın dedikleri neleri yaptınız?

Cansu Güler: Yapamazsın dedikleri pek çok şeyi yaptım. Ben babamla gidip, inşaatta çalışıyordum. 12 yaşında araba kullanmayı öğrendim. Ailemin beni erkek çocuğu gibi yetiştirdiklerini zannederken, aslında güçlü bir kadın yetiştirmeye çalıştıklarını fark ettim. Ne kadar ailemden olmasa da etrafımda hep güçlü olan modelin erkek olduğunu düşünerek, tanık olarak büyüdüm. Sonrasında fark ettim ki ailem güçlü bir kadın yetiştirdi. Şuanda da yapamayacağım, hiçbir kadının isteyip de yapamayacağı bir şey olduğunu düşünmüyorum.

Bursa Saati: Bugüne kadar kendinizden hiç ödün verdiniz mi?

Cansu Güler: Kendimden ödün verdiğim noktalar olmuştur illaki, ama sadece esnemişimdir, kırılacak duruma hiçbir insan için gelmedim. Her zaman değerli olan ben ve benim düşüncülerim.

Bursa Saati: Genç kadınlara ve kızlara mutlu olabilmeleri için ne tavsiye edersiniz?

Cansu Güler: Kendileri olsunlar. Benliklerinin farkında olup, kadın olmaları ile gurur duymalılar. Çünkü bunlar çok kıymetli şeyler. Gençliğin tadını çıkarmalarını, bir daha bu yaşlara gelmeyeceklerini ve toksik insanlardan uzak durmalarını tavsiye ederim.

Bursa Saati: Sihirli bir değneğiniz olsa bugün kadınlar için ne yapardınız?

Cansu Güler: İstanbul Sözleşmesi'ni uygulamak isterdim.

konularda kendimi geliştirmek isteyip ses çıkarmak için bir araya geliyoruz ve inanılmaz bir dayanışma meydana geliyor. Biz platform olarak sadece kadın haklarını da değil çocuk hakları, insan hakları ve LGBTQ haklarını da destekliyoruz. İnanılmaz renkli, birçok etnik kökenden farklı cinsiyet kimliğine sahip insanın bir arada bulunması muazzam bir olay. Bu yüzden ben kadın kadının yurdudur diyorum.

Bursa Saati: Güçlü kadını nasıl tanımlarsınız?

Cansu Güler: Bu konu statüden, eğitimden bağımsız bir durum. Kadın sadece para kazandığı için veya akademik anlamda kendini geliştirdiği için güçlü ya da değerli olmaz. Bence güçlü kadın olmak, bulunduğu koşullar içerisinde en iyisi olmaya çalışmak. Eğer bulunduğu konumda uyum sağlayıp iyileştirmek için bir şeyler yapabiliyorsa, haksızlıklar karşısında ses çıkarabiliyorsa, bence güçlü bir insan, kadınsındır.

8 SORU & 8 CEVAP

Kadınlar mı mutlu erkekler mi?

- Erkekler.

Kendini güvende hissediyor musun?

- Hayır.

Hayatındaki en özel kadın kim?

- Ablam.

Sence kadın, ateş mi su mu?

- İkisi de.

Yeni bir yetenekle uyanabilecek olsaydın bu ne olsun isterdin?

- Görünmez olmak isterdim.

Bir arkadaşlıkta en çok neye değer verirsin?

- Saygı.

Zamanda yolculuk yapabiliyeydin, geçmişe mi gitmek isterdin geleceğe mi?

- Geçmişe.

Dünyadaki bir durumu ortadan kaldırılsaydın, yoksulluğu mu kaldırmak isterdin, eşitsizliği mi?

- Eşitsizliği.

ELİF BAYRIK

Ben mükemmel bir kurbanım! Çünkü ben **KADINIM!**

ASIL HATA KİMDE?

Erkek çocuk sünnet oldu, diye “paşa” kıyafeti giydirip, düğün salonunda tahtlara oturtan, sonra evinize misafir geldiğinde “göster oğlum amcalara” diye çocuğa gaz veren ebeveynler...

Peki ilerleyen yaşlarında da bu çocuk cinsel organıyla bir üstünlük taslayamadığını fark ettiğinde ne oluyor?

Söyleyeyim,

O çocuk bu gerçeğin intikamını kadınlardan çıkarıyor.

Ezikliğini ve reziliğini kadınlara, çocuklara tecavüz ederek kapatmaya çalışıyor.

Çünkü siz aileler ona başka bir “var olma” yolu öğretmediniz.

Siz ona sadece üstün olduğunu, kadınların güçsüz, onun hizmetçisi olduğunu ve erkeklerle hizmet etmek zorunda olduğunu öğrettiniz.

***

BEN MÜKEMMEL BİR KURBANIM!

Bütün suçu ailelere de yüklememek lazım tabii.

Çünkü bu suçun bir diğer ortağı da sözde “ADALET”

Biz kadınlar bu Adaletin A'sını bile göremiyoruz.

Kadın haklarıyla ilgili kanunlar var, ama kural sapsması da var.

durumun ne kadar vahim olduğunun farkına varırsınız. Yasaların yetersizliği, caydırıcılıktan uzak oluşu, gelenek ve görenekler, töre ve inanışlar ne yazık ki bu tabloyu ortaya çıkarıyor.

Biz kadınlar güvende değiliz.

Biz erkekler için mükemmel kurban olarak seçildik,

Biz onların gözünde güçsüz ve savunmasız!

Biz ölmek istemiyoruz...

***

8 Mart Dünya Kadınlar Günü ne peki?

Neden var bu gün?

Ülkemizde ilk kez 1921 yılında kutlanan bu günün geçmişi ise 1800'lü yıllara dayanıyor. 8 Mart 1857'de Amerika'da daha iyi şartlar altında çalışmak isteyen birçok kadın tekstil fabrikası işçisi greve çıkıyor. Maalesef fabrikada çıkan yangında 129 kadın işçi can veriyor. 1977 yılında ise Birleşmiş Milletler tarafından 8 Mart'ın, Dünya Kadınlar Günü olarak kutlanması fikri kabul görüyor.

Bir tanım da yaparsak, İnsan hakları temelinde kadınların siyasi ve sosyal bilincinin geliştirilmesine, ekonomik, siyasi ve sosyal başarılarının kutlanmasına, ve kadınların geçmişten bu yana yaşanan acı günlerin bir daha yaşanmaması adına seslerini duyurması için ayrılır bu gün.

Kadınlar tarih boyu ezilen, hor görülen, dışlanan taraf oldular.

Günümüzde bunu biraz da olsa değiştirmeyi başarsak da, kadınları hala güçsüz gören bir kafa yapısı da mevcut maalesef.

Biz kadınız...

Ve bizler çok güçlüyüz.

Kimseye benzemek, kimseye hizmet etmek zorunda değiliz....

Bizler erkeklerin gölgesinde kalmayacağız. Çünkü biz kadınız ve ne istersek o olur, ne istersek onu yaparız.

Yazımın sonlarına gelirken;

Artık kadın cinayetlerine, çocuk gelinlere, tacizlere, tecavüzlere son verilmesi ve bu hastalıklı zihniyetten kurtulunması gerekiyor.

Daha kaç yüzyıl sesimizi duymamazlıktan gelmeye devam edeceksiniz?

Daha ne kadar mücadele etmek zorundayız yaşamak için?

Artık **kadınlara çiçek değil, adalet verin!**

ELİF BAYRIK

BURSA'NIN ZAMANSIZ KADINLARI

Bursa'da doğmuş ya da Bursa'dan yolu geçmiş, Bursa'ya katkı sağlamış, iz bırakmış, döneminde ilkleri başarmış ve tarihe adını altın harflerle yazdırmış Bursa'nın Zamansız Kadınları'nı sizler için derledik.

Sabiha Gökçen

1913 yılında Bursa'da doğan Sabiha Gökçen, dünyanın ilk kadın savaş pilotu. Tarihte de oldukça önemli bir yere sahip olan Bursalı ilk ünlülerden, Sabiha Gökçen annesi ve babası öldükten sonra 1925 yılında Bursa şehrini ziyaret eden Mustafa Kemal Atatürk tarafından evlat ediniliyor. Gökçen soyadı kendisine Soyadı Kanunu sonrası Atatürk tarafından veriliyor.

Müzeyyen Senar

Bir başka Bursalı ünlü sanatçımız, Cumhuriyetin Divası olarak bilinen Müzeyyen Senar. Türk sanat müziği sanatçısı olan Senar, birçok şarkıya güzide sesiyle hayat veren kişi. Aynı zamanda Bursa'nın medarı iftihar.

Safiye Ayla

Bursa Kız Muallim Okulu'nda okuyan ve öğretmeni Gevher Hanım'ın gayretleriyle bir dönem Eyüp'te bir ilkokula öğretmenlik yapan ses sanatçısıdır.

Mürüvvet Yener

1935'te İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesini bitirdikten sonra Adana'da göreve başladı. 1949'da Bursa'ya atandı. 1976'da emekli olduktan sonra kimsesiz çocukların eğitimiyle ilgilendi. "Hakim Anne" sanıyla ünlendi, Bursalıların sevgi ve saygısını kazandı.

Müveddet Homriş

Müveddet Homriş, Türkiye'nin ilk kadın posta memurudur. 1900'de Manastır'da doğan Homriş'in asker babası, Yunan işgali altındaki Bursa'ya bir görevle kaçmış ve Bursa'nın kurtuluşu için çalışmıştır. Yunan askeri Bursa'dan çekildikten sonra, İstanbul'da yaşayan ailesini yanına getirtmiştir ve aile, Temenyeri-İpekçelike yerleşmiştir. Baba Reşat Bey'in Posta Müdürü olan arkadaşının teklifi üzerine Müveddet Hanım 1922'de posta idaresinde çalışmaya başlamış, 1965'de yaş haddinden PTT'den emekli olmuştur. Bursa'nın ve Türkiye'nin ilk kadın posta memuru Müveddet Homriş, 1986 yılında vefat etmiştir.

Hale Salih Asaf

İlk Türk kadın ressamıdır. Ressam Mihri Müşfik Hanım'ın yeğenidir. Günümüze ulaşabilmiş portre çalışmaları ve manzara resimleri ile tanınır.

Eşi İsmail Hakkı Oygur, İstanbul'da olmasına rağmen 1928 Eylül ayında okulların açılmasıyla Hale Asaf Bursa Kız Öğretmen Okulu'na resim öğretmeni olarak atandı. 1929'da Bursa Necati Bey Kız Sanat Enstitüsü'nde Fransızca derslerini de üstlendi.

15 Eylül 1929'da Müstakil Ressamlar ve Heykeltıraşlar Birliği'nin İstanbul Türk Ocağı Sergisi'nde portreler ve Bursa manzaralarını sergiledi.

Yaşamının büyük bölümü yurt dışında geçen Hale Asaf, Bursa'da çevreye uyum sağlamak ve resim çalışmalarını sürdürmekte zorlanıyordu. Bursa Çorapçılar Çarşısı'nda resim yaparken, bir kadının resim yapmasını yadırgayan kalabalık tarafından saldırıya uğramış ve korkudan bayılmıştır.

Mihri İffet Bektaş

1895 yılında Bursa'da doğdu. Türkiye'de kadınların seçme ve seçilme hakkının tanınmasıyla TBMM V. dönemde (1935) TBMM'ye giren kadın milletvekilinden biridir. V., VI. ve VII. dönem Malatya milletvekili olarak görev yapmıştır.

Zehra Budunç

Milli Mücadele yıllarında Bursa'daki istihbarat faaliyetlerinde etkin rol aldı; savaştan sonra İstiklal Madalyası ile ödüllendirildi. Bursa'da kurduğu özel okulda öğrenci yetiştirdi. 1934'te Bursa Belediye başkan yardımcılığına getirilerek, Türkiye'nin ilk kadın belediye başkan yardımcısı oldu. 1946-1950 tarihleri arasında Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Bursa milletvekili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisinde yer aldı.

Leman Cevat Tomsu

Türkiye'de mimarlık diploması alan ilk iki kadından birisi (diğeri Münevver Belen) ve İstanbul Mimarlar Odası'na kaydolun ilk kadın mimar olarak Türkiye mimarlık tarihinde önemli bir yere sahiptir. "Bursa Evleri" konulu tezi ile doçent ünvanı almıştır.

Muzaffer Tolon

Bursa'da ilk araba kullanan, Türkiye'nin ilk kadın sanayicilerinden, iş hayatında 36 yıl başarıdan başarıya koştuktan sonra 80 yaşında Açık Öğretim Fakültesi'ne devam etmiştir.

Bursa Kraliçesinin intihabına ait tafsilat ve şayanı dikkat intibalar

Leman Saydam

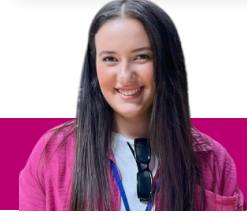
Bursa'nın ilk güzel "İpek Kraliçesi" Leman (Sadullah) Saydam; 1933 Cumhuriyet gazetesinin düzenlediği Türkiye güzellik yarışması'na katılmak üzere Bursa'da ilde düzenlenen güzellik yarışmasını kazanmış ve "İpek Kraliçesi" ünvanını almıştır. Bursalı değildir fakat Bursa'da büyümüştür.

“güçlü kadın özgür kadındır”

YAZAR, OYUNCU VE GAZETECİ

Ayşe Erbulak:

SEMA AYGÜN
Bursa Saati Özel

İstanbul Çengelköy’de dünyaya gelen Ayşe Erbulak, İyitirdiğimiz sanatçı Altan Erbulak’ın kızı, oyuncu Dağhan Külegeç’in annesi, sanatçı Sevinç Erbulak’ın ablası ve sanatçı Özden Özgürdal’ın eşidir. Erbulak, 16 yaşında kazandığı Ankara Üniversitesi’ni bırakıp İstanbul Belediye Konservatuvarı’na girmiştir fakat babası Altan Erbulak’ın diğer mesleği olan gazeteciliğe merak sarınca mezun olmadan konservatuvardan ayrılıp birçok gazetede çalışmıştır. 21 yaşında Rıza Külegeç ile evlenmiş ve bu evlilikten oğlu oyuncu Dağhan Külegeç dünyaya gelmiştir. Ayşe Erbulak, Willy Bang ile evlenip Norveç’e yerleşmiş, Trondheim’da 12 yıl yaşamıştır. 2010 yılında kanser nedeniyle eşi Willy Bang’i kaybettikten 1 yıl sonra Türkiye’ye geri dönmüş ve stand up gösterilerine ağırlık vermiştir. Ayşe Erbulak, Türkiye’ye dönünce TRT’de 200 bölüm canlı yayında Anne-Çocuk programını sunmuş, 2011 yılında ise Pis Yedili dizisi ile ekranlara geri dönmüştür. Tiyatroya geri dönüşü ise Emre Kınay’ın tiyatrosu olan Duru Tiyatro’nun Nafile Dünya oyunu ile olmuştur. Polisiye romanlara her zaman meraklı olan Ayşe Erbulak, eşi Willy Bang’in yönlendirmesi ve oğlu Dağhan Külegeç’in büyük desteği ile ilk kitabı Çok Şekerli Ölüm’ü yazdı. Bu kitap Hafife Karılar adını verdiği üçlemenin ilk kitabıdır. Yoğun ilgi gören Çok Şekerli Ölüm’ün hemen ardından serinin ikinci kitabı Limonü Ölüm’ü ve üçüncü kitabı olan Ödüllü Ölüm’ü yazdı. Son kitabı olan Dokuz Oda Cinayetleri ise 2014 yılında piyasaya çıktı. Ayşe Erbulak Özgürdal’ın yeni kitabı olan Anne Bak Ölüm Geldi 2015 yılının sonlarına doğru piyasaya çıktı. 2024 yılında Dokuz Oda Cinayetleri eserini yeniden yayımlandı. Erbulak Evi Yazarlık ve Oyunculuk Okulu’nu kurup Erbulak Kitap ile yayıncılık hayatına da girdi. Ayşe Erbulak Özgürdal, marifetlerine çevirmenliği de ekleyerek Norveç’ten Türkiye’ye kitap çevirmeye başlamıştır.

Bursa Saati: 8 Mart Dünya Kadınlar Günü sizin için ne ifade ediyor?

Ayşe Erbulak: Ben özel günleri pek sevmiyorum, kısa bir dönem diyet yapıp zayıflayıp sonra bırakınca yeniden kilo almak gibi. O nedenle fazla bir şey ifade etmiyor, her gün kadınların günü olmalı.

Bursa Saati: Türkiye’de kadın olmanın zorlukları sizce nelerdir?

Ayşe Erbulak: Bence önce insan olmanın zorlukları var. Ama genel olarak kadınlar kariyer meselesinde daha büyük zorluklarla karşılaşılıyor, kursal kesimde büyük bir baskı altında yaşıyor önce babası ve ağabeyi

sonra kocası sonra da erkek çocuğundan hep baskı görüyor.

Bursa Saati: Güçlü kadını nasıl tanımlarsınız?

Güçlü kadın özgür kadındır. Yapmak istemediği bir şeyi yapmayan insan benim için özgürdür. Bir kadın veya bir insan özgürse güçlüdür.

Bursa Saati: Yapamazsın dedikleri neleri yaptınız?

Ayşe Erbulak: Ne yaptıysam “yapamazsın” dediler, hepsini yaptım. Erbulak Oyunculuk ve Yazarlık Evi’mizi açarken, Norveç’e göç ederken, Norveç’ten dönerken, polisiye yazarken, tiyatro yaparken v.s. Biz genelde başarıyı sevmeyen bir toplumuz, biri başarıya doğru koşarken mutlaka köstek oluruz.

Bursa Saati: Bugüne kadar kendinizden hiç ödün verdiniz mi?

Ayşe Erbulak: Çok belirgin bir ödün verdiğimi hatırlamıyorum ama ufak tefek olmuştur.

Bursa Saati: Bugün sahip olduğunuz başarıya ulaşmak için en önemli kuralınız neydi?

Ayşe Erbulak: Çok çalışmak dışında bir kuralım olmadı. Çok çalışmak, disiplin ve hedeften şaşmamak, vazgeçmemeyi de ekleyebiliriz. Bu arada vazgeçtiğim çok şey olmuştur ama önce başarımsı sonra vazgeçmişimdir.

Bursa Saati: Kadın kadının kurdu mudur, yurdu mudur?

Ayşe Erbulak: Kesinlikle kurdudur. Ben en büyük kazığı kadınlardan yedim. Ayrıca etrafınıza baksanıza bir erkek bir kadını bir başka kadınla aldatıyor.

Bursa Saati: Sihirli bir değneğinizi olsa bugün kadınlara için ne yapardınız?

Ayşe Erbulak: Tüm çocuklara eşit eğitim imkânı sağladım. Çünkü hayat eğitimle, başlıyor. En tehlikeli şey cahillik.

8 SORU & 8 CEVAP

Kadınlar mı mutlu erkekler mi?

- Kadınlar. Çünkü kadınlar her zaman erkeklerden daha güçlü olduğu için bazı travmaları daha kolay atlattır ve kendini meşgul edebiliyor.

Kendini güvende hissediyor musun?

- Geldiğim yaş ve konum olarak tabii güvende hissediyorum çünkü kendi kozamda yaşıyorum.

Hayatındaki en özel kadın kim?

- Şu anda aramızda olmayan Ella Bang. Hatta “Gönüllü Sürgün” kitabımı ona ithaf ettim.

Sence kadın, ateş mi su mu?

- Kadın ateştir, yakar yıkar ve küllerinden yeniden doğar.

Yeni bir yetenekle uyanabilecek olsaydın bu ne olsun isterdin?

- Müthiş bir bilim insanı olurum, kansere çare bulmaya çalışırım.

Bir arkadaşlıkta en çok neye değer verirsin?

- İyi gün dostluğuna önem veririm. Kötü günde, yani cenazene, hastalığına, başına kötü bir şey geldiğinde herkes koşar. Önemli olan başarısına gelen arkadaşdır. Tiyatromu bilet alan, kitabımı satın alan, en içten tebrik eden arkadaş, arkadaşım benim için.

Zamanda yolculuk yapabiliyordun, geçmişe mi gitmek isterdin geleceğe mi?

- Kesinlikle geleceğe. Geçmişimi inkâr etmemem de geçmiş travmalarımı temizlemiş biri olarak hep ileriye bakarım.

Dünyadaki bir durumu ortadan kaldırılsaydı, yoksulluğu mu kaldırmak isterdin, eşitsizliği mi?

- Eşitsizliği. Dünyaya eşitlik gelirse eğitimde, gelir dağılımında, iş imkânında v.s. yoksulluk da ortadan kalkacaktır.

Türkiye’de, Avrupa’da ve Orta Doğu’da Kadın Olmak

Bugün tüm dünyada 4 milyar kadın, yaşam hakkı için, eğitim hakkı için, cinsiyet eşitliği için, mücadele ediyor. Kadınların sosyal, ekonomik, kültürel ve politika gibi her alanda var olması için veya olduğu alanda cinsiyet eşitsizliği yaşamaması için kadınlar günü bir gün değil, her gün olmalı. Bugün kadınlara eşit hakların verildiği, eşit çalışma şartlarının sağlandığı, eşit ücretlerin ödendiği bir hakkı tanımak ve uygulamak, onları pahalı hediyeler veya çiçekler almaktan daha fazla mutlu edecektir. Dünyanın her yerinde kadın olmak zor. Avrupada kadın olmanın, Türkiye’de kadın olmanın bambaşka zorlukları olsa da mücadele hep aynı. Avrupada 2000 yılından bu yana sağlanan iş olanaklarının dörtte üçünden kadınlar faydalanırken eğitimde ise oranlar kız çocuklarının erkek çocuklarından daha başarılı olduğunu işaret ediyor, üniversite mezunlarının %59’luk payı da yine kadınlarda. Fakat bu gelişmelere rağmen,

kadınlar erkeklerden %17 daha az kazanıyor. Orta Doğu’da ise kadınlar bambaşka sorunlarda hak arayışı içerisinde. Afganistan’da kadınların yüzleri dahil tüm vücutlarını kapatmak zorunda olması, kadın sesinin ve müziğin kısıtlanması gibi gerici yasaların olması, İranda şarkı söyleyen kadınların tutuklanması, kadınlara yönelik şiddetin bir çeşidi. Türkiye’de kadın olmak ise aile içi şiddet ve zorbalığa maruz kalsa da, toplumsal ve kültürel baskı yaşasa da, eğitim-öğretim imkanlarından yoksun bırakılsa da, işyerlerinde mobbing, ayrımcılık ve gelir eşitsizliğine de uğrasa, kendi ayakları üzerinde durmak için çabalayan, özgürlük mücadelesini hiç bırakmadan, yaşadığı ve maruz bırakıldığı her durumda asla kendinden ödün vermemek ve mücadeleden vazgeçmemektir. Kısacası, kadın olmanın Türkiye ile Avrupa ile Orta Doğu ile bir ilgisi yok. 4 milyar kadın dünyanın neresinde yaşarsa yaşasın cinsiyet eşitsizliği için yaşam hakkı için eğitim hakkı için özgürlük hakkı için mücadelesine devam ediyor.

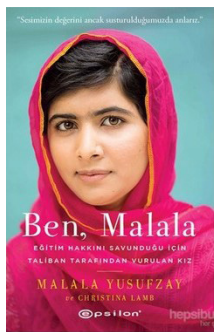
SEMA AYGÜN

kadınlara ilham veren;

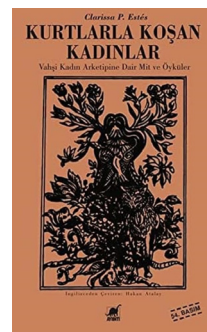
8 Kitap

8 Film

“Ben Malala”
Christina Lamb - Malala

“Kurtlarla Koşan Kadınlar”
Clarissa P. Estes

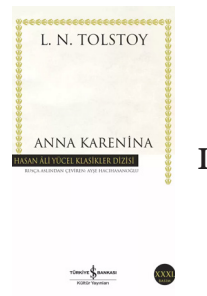
“Little Women”

“The Lantern”

“Kendine Ait Bir Oda”
Virginia Woolf

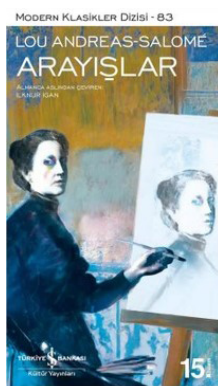
“Anna Karenina”
Lev Nikolayevich Tolstoy

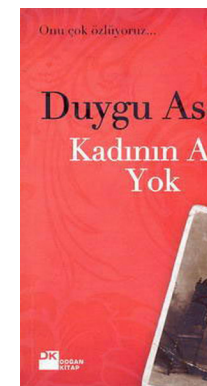
“Pink”

“Wonder Woman”

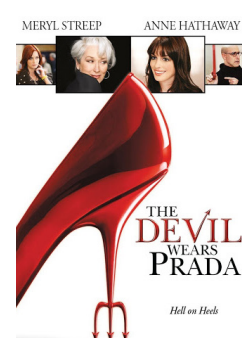
“Arayışlar”
Lou Andreas - Salame

“Kadının Adı Yok”
Duygu Asena

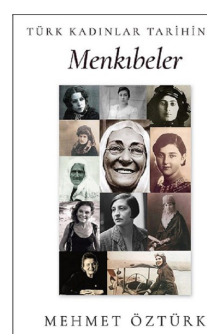
“Love, Rosie”

“The Devil Wears Prada”

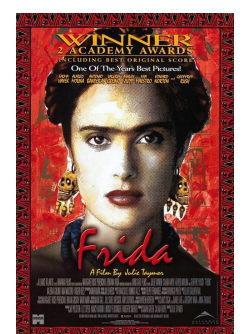
“Sıfır Noktasındaki Kadın”
Neval El Seddavi

“Türk Kadınlar Tarihinde Menkibeler”
Mehmet Öztür

“Secretariat”

“Frida”

ELİF BAYRIK

BURSA'NIN ÜNLÜ GÜZELLERİ

Türkiye'nin en büyük dördüncü şehri olan Bursa, yalnızca İskender kebabı ve kestane şekeri ile ünlü değil. Ayrıca bir çok ünlü ismin doğup büyüdüğü bir şehir olmasıyla da adından sıkça söz ettiriyor. 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'ne özel Bursalı olan ünlü güzelleri sizin için derledik.

Hande Ataizi

Ceyda Düvenci

Benu Soral
Hande Soral

Vildan Atasever

Burcu Kara

Hande Ataizi

Hande Ataizi 1973 yılında, Bursa'da dünyaya geliyor. Başarılı oyuncu ve sunucu Hande Ataizi, İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuarı'nın tiyatro bölümünden mezun.

Bursalı ünlü oyuncu, oynadığı ilk filmiyle Altın Portakal Film Festivali'nde En İyi Kadın Oyuncu Ödülü'nü alıyor. Daha sonra Ataizi'ni birçok filmde, dizide ve televizyon programında izleme fırsatı buluyoruz. Oldukça başarılı bir oyuncu ve sunucu olan Hande Ataizi, Bursalı ünlüler listemizde yer alıyor.

Benu Soral & Hande Soral

Hande Soral ve Benu Soral kardeşler de Bursalı ünlü oyuncularımız içinde yer alıyor. İki kardeş de başarılı oyunculuklarıyla kariyerlerine devam ediyor.

Burcu Kara

Burcu Kara 1980 senesinde Bursa şehrinde doğuyor. Başarılı oyuncu, kariyerine ilk önce sunuculuk deneyimiyle adım atıyor. Ardından hız kesmeden televizyon dizileri, sinema filmleri peşi sıra geliyor. Bununla birlikte tiyatro oyunlarında da oyunculuk yapan Burcu Kara, başarılarıyla Bursalı ünlüler arasında.

Ceyda Düvenci

Ceyda Düvenci, 1977 senesinde Bursa'nın Mustafakemalpaşa ilçesinde dünyaya geliyor. Kendisini televizyonculuk yaptığı dönemlerde sunduğu Sabah Şekerleri isimli programla tanıyoruz. Sunuculuk kariyerinin dışında, aynı zamanda çok başarılı bir oyuncu Ceyda Düvenci. Bursalı ünlü, birçok dizi ve filmde yer alıyor. Bunun yanında tiyatro oyunlarında da kendisini izleme şansı yakalıyoruz.

Vildan Atasever

Bursalı ünlü oyuncularından biri de Vildan Atasever. Başarılı oyuncu, 1981 yılında Bursa'da dünyaya geliyor. Vildan Atasever, on beş yaşlarında tiyatro ile ilgilenmeye başlıyor. Bursalı ünlü oyuncu, profesyonel olarak oynadığı ilk sinema filmiyle Altın Portakal Film Festivali'nde, En İyi Kadın Oyuncu Ödülü'nü kazanıyor. Başarılı oyuncu, yetenekleriyle tüm hemşehrisi olan Bursalıların kalbinde taht kuruyor.

Gonca Vuslateri

Bursalı ünlü oyuncularından bir diğeri de Gonca Vuslateri. Gonca Vuslateri 1986 yılında, Bursa'da dünyaya geliyor. Çok başarılı bir oyuncu olan Vuslateri'ni televizyon ekranlarından ve tiyatro sahnelerinden biliyoruz. Ayrıca kendisinin bir şiir kitabı da var.

Dünya Kadınlar Günü Nedir?

Dünya Kadınlar Günü'nün kökleri, işçi hakları hareketlerine dayanıyor ve 8 Mart Birleşmiş Milletler (BM) tarafından Dünya Kadınlar Günü olarak kabul ediliyor. 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nün temeli 1857 yılında New York'ta 40 bin kadın tekstil işçisinin daha iyi çalışma koşulları talebiyle çıkan yangında atıldı. 'Eşit işe eşit ücret' talebiyle başlayan o grevde fabrikaya kilitlenen 129 kadın işçi çıkan yangında hayatını kaybetti.

Bir yıl sonra Amerika Sosyalist Partisi 8 Mart'ı Ulusal Kadınlar Günü ilan etmişti. Bu özel günü uluslararası hale getirme fikrini ortaya atan ilk kişi ise Clara Zetkin'di. Clara Zetkin komünist bir aktivist ve kadın hakları savunucusuydu. Zetkin, 1910 yılında Kopenhag'da toplanan Uluslararası Emekçi Kadınlar Konferansı'nda Dünya Kadınlar Günü fikrini önerdi. Konferansa 17 farklı ülkeden katılan 100 kadın, Zetkin'in önerisini oybirliğiyle kabul etti. İlk uluslararası etkinlikler 1911'de, Avusturya, Danimarka, Almanya ve İsviçre'de düzenlendi. Dünya Kadınlar Günü'nün 100. yıldönümü 2011 yılında büyük organizasyonlarla kutlandı. 1975'te BM'nin Dünya Kadınlar Günü'nü kabul etmesiyle gün resmîyet kazandı. BM her yıl için özel bir tema belirlemeye başladı. 1996'da belirlenen ilk tema "Geçmiş kutlamak, geleceği planlamak" şeklindeydi. Dünya Kadınlar Günü kadınların toplumda, siyasette ve ekonomide kat ettikleri mesafenin kutlandığı bir

tarif haline gelirken, günün siyasi kökleri, süregelen toplumsal cinsiyet eşitsizliği konusunda farkındalık yaratmak için grevler ve protestolar düzenlenmesiyle sürdürülüyor. Dünya Kadınlar Günü fikrini ortaya atan Clara Zetkin'in aklında belirli bir tarih yoktu. Birinci Dünya Savaşı sırasında, 1917'de Rus emekçi kadınlar "Ekmek ve barış istiyoruz" sloganlarıyla sokaklara çıkmıştı. Eylemlerin dördüncü gününde Rus Çarı tahttan indirildi. Kurulan geçici hükümet ise kadınlara seçme hakkı tanıdı. Rusya'daki kadın eylemlerinin başlangıcı, Jülyen takvimine göre 23 Şubat'tı. Dünya genelinde daha yaygın biçimde kullanılan Miladi (Gregoryen) takvimde bu tarih 8 Mart'a denk geliyor.

İnsanlar neden mor kıyafetler giyiyor?

Dünya Kadınlar Günü web sitesine göre 8 Mart'ın renkleri mor, yeşil ve beyaz. Web sitesinde, "Mor, adalet ve saygınlığı ifade ediyor. Yeşil umudu temsil ediyor. Beyaz ise, tartışmalı bir kavram olsa da saflık anlamına geliyor. Renkler 1908 yılında İngiltere'deki Kadınların Sosyal ve Politik Birliği (WSPU) tarafından belirlendi" ifadeleri yer alıyor.

Neden böyle bir güne ihtiyacımız var?

Dünya genelinde hala kadınların adalet, eşitlik, hak ve özgürlük mücadelesi devam ediyor. 8 Mart'ın da kadın mücadelesi için sembolik bir anlamı var. Geçen yıl Afganistan, İran, Ukrayna ve ABD gibi pek çok ülkede kadınlar, ülkelerinde savaş, şiddet ve politika değişiklikleri yaşanırken hakları için mücadele etti. İsrail ve Filistin topraklarında yaşanan son çatışmalar sırasında çok sayıda kadının şiddetle karşı karşıya kaldığı düşünülüyor. BM uzmanları, İsrail askerlerinin Gazz'de kadınlara ve kız çocuklarına tecavüz etmesi gibi bölgede insan hakları ihlallerine ilişkin güvenilir bilgi aldıklarını söylüyor. 7 Ekim'de Hamas'ın İsrail'e yönelik saldırıları sırasında kadınlara tecavüz edildiğine, cinsel şiddet uygulandığına ve sakatlandıklarına dair kanıtlar da BBC tarafından görüldü. Kadınlar bölgedeki çatışmaların yarattığı insani krizin yükünü taşımaya devam ediyor. Afganistan'da kadınlar için eşit eğitim hakkı engelleniyor. Ülkede ilkököl yaşından büyük kız çocuklarının eğitimi hala yasak. BM İnsan Hakları Yüksek

Komisierliği'ne (OHCHR) göre kadınlar ve kız çocukları RSF tarafından kontrol edilen bölgelerde kaçırılıp tecavüze uğruyor, evlenmeye zorlanıyor ve fidye için alınıyor. Sudan'dan şimdiye kadar 1,2 milyondan fazla insan komşu ülkelere kaçtı, bunların yaklaşık 10'da 9'unun kadın ve çocuk olduğu düşünülüyor. Öte yandan Eylül 2022'de İrandaki kadınların başörtüsü takmalarını gerektiren katı kuralları ihlal ettiği iddiasıyla ahlak polisi tarafından gözaltına alınan Mahsa Amini gözaltında tutulurken öldü. İrandaki pek çok kadın başörtüsü kuralına meydan okuyor. Nobel Barış Ödülü'nü kazanan Narges Mohammadi gibi aktivistler uzun hapis cezalarıyla karşı karşıya.

Kaynak: BBC News Türkçe

